

woordelijkheid voor hetgeen er uit den kooper of zijn koopwaar wordt. Verbeeld u, dat men te Leiden het Curatorium verwikkelen wilde in de velerlei zorg voor de toekomst der honderden studenten, die daar saamvloeien. Men zou u vragen of er dan geen ouders waren en of de Universiteit dan in der ouderen plaats trad. Of liever nog, men zou u te verstaan geven, dat de student geen schooljongen meer is, en dat uit zijn eigen oogen zien en zelf zich een weg in het leven te banen, van oudsher juist de eere was der Leidsche jongelingschap, die juist daardoor rijpte voor veerkracht van karakter, fieren vrijheidszin en besef van ernstige, wjl voor eigen toekomst beslissende, zelfstandigheid.

De Vrije Universiteit als zoodanig en evenzoo haar hooggeëerde Bestuurders blijven dus geheel buiten ons geding M. H., en het is uitsluitend met het oog op de ouders en voogden, of liever nog met het oog op onze Christelijke jongelingschap zelve, dat ik in openbare meeting, en dus om invloed op de publieke opinie uit te oefenen, de vraag hier in uw midden werp, hoedanig voor jonge mannen, die aan de Vrije Universiteit gestudeerd hebben, de vooruitzichten in het leven staan?

En zij het mij dan vergund, ter bekorting u het antwoord op dit cardinale punt in drieën te geven, al naar gelang bedoeld wordt: 1°. de vooruitzichten gelijk die *binnen het enge kader van den feitelijken toestand* nu reeds voor juiste opmeting vatbaar zijn; of wel 2°. de vooruitzichten gelijk die zich teekenen *aan den horizon van onze gegronde verwachtingen*; of eindelijk 3°. de vooruitzichten onzer studenten gelijk die een gestalte aannemen *voor de projectie des geloofs*.

I.

Ik begin met het dorre; deels omdat het goed kan zijn ook dat dorre eens nauwkeurig en kalm bezien te hebben, en anderdeels overmits zekere gebilde, uitrekenende kruideniers-angstvalligheid ons Nederlanders te diep in onze practische landsbadaardheid zit geworteld, om den boeg ooit in de bries te durven zetten, eer lengte en breedte per graad en tiende deel van graad